

показатели исходной фразеологической единицы и, не в последнюю очередь, ее стиль и колорит; иногда именно стилистическое несоответствие или наличие колорита не допускает перевод, казалось бы самую подходящую единицу [3, с. 221].

Выводы.

1. Ознакомившись с трудами лингвистов, пытаюсь выяснить основные способы и виды перевода фразеологических единиц, становится очевидным, что однозначного и стандартного, одного на все случаи жизни, решения и вида перевода для фразеологизмов нет и быть не может. В различных ситуациях может потребоваться разный подход.

2. Представление о цвете как свойстве объектов окружающей действительности формируется у человека на основе многолетнего личного зрительного опыта. Однако, несмотря на данный факт, во многих культурах различные цвета воспринимаются одинаково. С помощью идиом, как и с помощью различных оттенков цвета, информационный аспект языка дополняется чувственно-интуитивным описанием нашего мира, нашей жизни. Проанализировав перевод различных фразеологизмов, включающих элементы цветообозначения, можно сделать вывод, что символизм оригинала в переводе, несомненно, соблюдается.

3. Фразеологизмы – одни из наиболее сложных для перевода элементов текста оригинала, и их почти никогда невозможно просто перевести с сохранением структуры и лексики оригинала. Возможности предоставления полноценного перевода фразеологических единиц, зависят, в основном, от соотношения типа и значения фразеологизмов в исходном языке и в языке перевода.

ЛИТЕРАТУРА

1. Амосова, Н.Н. Основы английской фразеологии / Н.Н. Амосова. – Л.: Наука, 1963. – 238с.
2. Арсентьева, Е. Ф. Сопоставительный анализ фразеологических единиц / Е.Ф. Арсентьева. – М.: Издательство казанского университета, 1989. – 125 с.
3. Виноградов, В.В. Введение в переводоведение / В.В. Виноградов. – М.: Издательство института общего среднего образования РАО, 2001. – 224 с.
4. Виноградов, В.В. Избранные труды. Лексикология и лексикография / В.В. Виноградов. – М.: Высш. шк., 1977. – 220 с.
5. Влахов С. Н. Непереводимое в переводе / С. Н. Влахов, С. В. Флорин. – М.: Высш. шк., 1986. – 416 с.
6. Жуков, В.П. Семантика фразеологических оборотов / В.П. Жуков. – М.: Просвещение, 1978. – 159 с.
7. Казакова, Т.А. Практические основы перевода / Т.А. Казакова. – СПб.: «Издательство Союз», 2000. – 320 с.
8. Кунин, А.В. Курс фразеологии современного английского языка / А.В. Кунин. – М.: Высш. Шк., 1972. – 287 с.
9. Ларин, Б.А. Очерки по фразеологии / Б.А. Ларин. // Очерки по лексикологии, фразеологии и стилистике: Учебн. зап. / ЛГУ. – Л., 1956. – 198 с.
10. Никитин М.В. Курс лингвистической семантики / М.В. Никитин. – СПб.: РГПУ им. А.И.Герцена, 2007. – 819 с.

О. Б. Тарнопольський,

*доктор педагогічних наук, професор, заслужений працівник освіти України,
Дніпропетровський університет імені Альфреда Нобеля*

ЛІНГВІСТИЧНІ ОСНОВИ НАВЧАННЯ АНГЛОМОВНОГО ПИСЬМА У ВНЗ ТА ЇХ ВІДОБРАЖЕННЯ У МЕТОДИЦІ

Методика навчання іноземного (англомовного) письма є одним з найменш розвинутих розділів вітчизняної методики навчання іноземних мов у вищій школі. Це, безумовно, не відповідає потребам суспільства, оскільки у фахівця (випускника ВНЗ) у будь-якій галузі

потреба в іншомовному (англомовному) письмовому спілкуванні виникає значно частіше ніж потреба в іншомовній (англомовній) усній комунікації. Але, щоб успішно розвивати методику навчання англійської мови у вищій школі, перш за все необхідно проаналізувати його лінгвістичні особливості та їх вплив на методику навчання. Такий аналіз є метою цієї статті.

Коли обговорюються лінгвістичні особливості письма, то перш за все прийнято відзначити, що писемне мовлення відрізняється використанням більш *формальних мовних засобів*. Для нього, на відміну від усного мовлення, *нехарактерна еліптичність*, оскільки послаблена ситуативність не дозволяє пропускати будь-яку частину інформації. Використання мовних кліше, колоквіалізмів, жаргонізмів теж не є характерним у зв'язку зі значно більш формальним ніж у говорінні стилем мовлення. Теж саме стосується й використання фразеологізмів. Речення взагалі значно довші ніж в усному мовленні, з великою кількістю підрядних речень. Чіткіші, ніж в усному мовленні, й логіко-формальні зв'язки у тексті, виражені спеціальними мовними засобами.

Але необхідно відзначити, що всі ці особливості не діють тоді, коли автор тексту (це стосується в основному художньої літератури) намагається передати на письмі особливості усного мовлення – наприклад, діалог персонажів. Тут діють всі особливості усного мовлення, так що нерідко письменники намагаються графічно передати літерами навіть особливості акценту та вимови. Але звичайно це не актуально для студентів ВНЗ і, навчаючи англійської мови, їх зовсім не обов'язково вчити передавати такі особливості.

З іншого боку, є випадки, коли неформальні мовні засоби, кліше, колоквіалізми, жаргонізми та еліптичність характерні й для письма, якому потрібно навчати у ВНЗ. Тут перш за все маються на увазі приватні листи близьким людям та друзям, які нерідко відрізняються багатьма рисами, більш характерними для усного ніж для писемного мовлення.

Взагалі, ті чи інші лінгвістичні (мовні) особливості писемних текстів обумовлюються стилем, в якому їх необхідно писати, сам же стиль залежить від жанру тексту, а в решті решт – від його комунікативної мети (див. [9]). Таким чином, до власне *лінгвістичних* особливостей письма відноситься перш за все саме різниця у стилях, що використовуються авторами писемних текстів. А стилі можуть бути найрізноманітнішими, залежно від того, який за жанром документ пишеться. Так, різниця формального (*formal*) або напівформального (*semi-formal*) стилю, який є єдино прийнятним для більшості офіційних ділових документів, та неформального (*informal*) стилю, властивого писемним документам приватного характеру, краще за все може бути продемонстрованою на прикладах, взятих з ділового листування у протилежність листуванню приватному, зокрема, листуванню між друзями, близькими людьми тощо. Наведені нижче приклади взяті з підручника [3, с. 13, 27, 43], виданого у Великій Британії, та ілюструють стильову різницю (формальний або напівформальний стилі у протилежність стилю неформальному) при повній ідентичності змісту писемних висловлювань.

Приклади відмінностей ідентичних за змістом англійських висловлювань, написаних у формальному або напівформальному стилі (ділове листування), у протилежність неформальному стилю (приватне листування)

**Формальний або напівформальний стиль
(ділове листування):**

1. *Dear Mrs Watson,*
2. *I would like to apply for the position of ... which I saw advertised ...*
3. *I have a good knowledge of computers.*
4. *I feel I would be suitable for the job ...*
5. *At present I am a student at ...*
6. *I regret I have had no experience of ...*
7. *If you need further information, please do not hesitate to contact me.*
8. *I hope to hear from you at your earliest*

**Неформальний стиль
(приватне листування):**

1. *Dear Sue,*
2. *I noticed the hotel job in the student magazine and I want to have a go.*
3. *I'm great with computers.*
4. *I'll do the job really well – you don't have to worry about that.*
5. *I'm studying at uni right now ...*
6. *I've never done this kind of stuff before ...*
7. *Why don't you give me a ring when you get here?*
8. *Well, that's all for now. Do write back*

convenience.

9. *Yours sincerely,*
Yours faithfully,

soon.

9. *Lots of love,*
Best wishes,

З викладеного вище можна зробити висновок, що для визначення лінгвістичних основ навчання англomовного письма у ВНЗ необхідно вирішити, в яких стилях потрібно навчити писати студентів. Визначення ж стилів та тих їх особливостей, які мають бути відображеними в методиці навчання, потребує перш за все складання переліку жанрів [9] англomовних писемних документів, що повинні навчитися писати студенти українських ВНЗ.

Якщо йдеться про мовний ВНЗ або факультет, а також про немовні ВНЗ та факультеті, де готують майбутніх науковців, то до такого переліку жанрів безсумнівно увійдуть різні жанри академічних творів/есе [1; 2], оскільки тільки написання творів/есе може підготувати студентів до написання статей та звітів мовою, що вивчається. Жанри академічних творів/есе, яких потрібно навчати, можуть бути виділені на основі тих, які зазвичай зустрічаються практично в усіх підручниках для навчання написання таких творів/есе англійською мовою, виданих у США та Великій Британії. Ці жанри включають:

- 1) опис людей (*description – people*),
- 2) опис місць (*description – places*),
- 3) розповідь (*narration*),
- 4) класифікація (*classification*),
- 5) порівняння та контрастування (*comparison and contrast*),
- 6) причина та наслідок (*cause and effect*),
- 7) визначення (*definition*),
- 8) опис процесів (*processes*),
- 9) переконання (*persuasion*)

Добір самих цих жанрів для написання академічних творів/есе є раціональним, тому що він покриває переважну більшість тих *комунікативних функцій та завдань*, які той, хто пише, змушений вирішувати у випадку, коли необхідно підготувати найскладніші види писемних документів, що можуть входити до програми навчання англomовного письма у ВНЗ: *статей, звітів, текстів доповідей та презентацій*. Власне написання академічних творів/есе і проводиться для того, щоб студенти навчилися писати статті, звіти та тексти доповідей і презентацій, оскільки кожен з цих типів писемних документів або цілком пов'язаний з однією з вищеперелічених функцій/завдань (жанрів), або сполучає в собі декілька з таких функцій/завдань. Звичайно, що, крім написання окремих творів/есе в кожному з названих жанрів, необхідна і практика в написанні самих статей, звітів та доповідей/презентацій, в яких сполучаються різні жанри. Але це вже стосується просунутого етапу навчання, коли студенти навчилися писати твори/есе в окремих жанрах.

Крім академічних творів/есе, є багато інших жанрів писемних документів, яких необхідно навчити писати у ВНЗ (як мовному, так і немовному). Всі вони значно простіші за мовною формою, композиційними та іншими ознаками, ніж академічні есе та ті статті або звіти, які з цих есе витікають. Але практична значущість для тих, хто навчається, набуття вміння написання писемних документів цих жанрів не менша, а може й більша.

Перш за все до таких жанрів відносяться різні види ділових документів. До тих з них, які безумовно можуть бути потрібними випускнику ВНЗ у подальшому житті та кар'єрі, належать жанри ділових листів та так званих *CV*, або резюме (автобіографії для прийому на роботу). Крім того, випускникам деяких ВНЗ (наприклад, економічних) можуть бути потрібні вміння складати ділові контракти та угоди англійською мовою.

Якщо *CV*/резюме та ділові контракти або угоди – це єдині, однорідні жанри, то ділові листи як жанр, у свою чергу, поділяються на дрібніші жанри, яких дуже багато, і треба визначити ті з них, які доцільно обрати для навчання у ВНЗ.

Таке визначення було проведене С.Д. Сторожук [8, с. 14]. Вона провела опитування 80 українських фахівців (бізнесменів, економістів, інженерів, банківських службовців та інших), які за родом своєї діяльності досить регулярно займалися діловим листуванням англійською мовою. Ціль опитування була встановити, написання яких жанрів англomовних

ділових листів було потрібно таким фахівцям в їх професійній діяльності. Була виявлена потреба всього в семи жанрах ділового листування:

1. Листи-запити щодо певної інформації;
2. Листи-відповіді на такі запити з наданням певної інформації;
3. Листи-скарги/рекламації;
4. Листи-відповіді на скарги/рекламації;
5. Листи-вибачення;
6. Листи-подяки;
7. Листи-заяви щодо прийому на роботу.

До цих семи жанрів, мабуть, доцільно додати ще два:

8. Офіційний лист-запрошення (до участі у конференції, семінарі, виставці, ярмарку тощо);

9. Офіційний лист-відповідь на запрошення, оскільки українські фахівці все частіше отримують такі запрошення від закордонних партнерів та все частіше надсилають їм власні запрошення.

Якщо зіставити наведений перелік з тими жанрами ділових листів, писати яких навчають у різних посібниках та підручниках, виданих у англomовних країнах (див., наприклад, ті з них, які призначені для підготовки до складання міжнародних тестів-іспитів з рівня володіння англійською мовою [3; 6; 7]), то виявиться практичний збіг. Це означає, що наведеним переліком жанрів можна обмежитися у формуванні навичок та вмінь ділового листування англійською мовою як у мовному, так і у немовному ВНЗ.

Але студентів ВНЗ важливо навчати не тільки ділового, а ще й приватного листування англійською мовою. Це обумовлене тим фактом, що ділові стосунки із закордонними партнерами нерідко переростають у стосунки особистісні. Такі особистісні стосунки виникають і після подорожей українських громадян за кордон для туризму та відпочинку або після їх контакту з іноземцями, які приїждять до України. Всі такі стосунки часто знаходять своє продовження у приватному листуванні.

Для цього листування характерно не тільки деякі відмінності у форматі, композиції та структурі приватних листів у порівнянні з листами діловими (наприклад, у приватних листах у правому верхньому куті пишеться адреса відправника, а ім'я та адреса адресату зліва ніколи не пишеться; письмо підписується ім'ям, а не прізвищем і, звичайно, ніколи не вказується посада і таке інше).

Головне ж полягає у стильових, суто мовних, відмінностях. Приватні листи, як вже відзначалося, пишуться у неформальному стилі з відповідним добром лексико-граматичних засобів, використанням еліпсису (наприклад, *Haven't heard from you for ages!*), колоквіалізмів та розмовних виразів (*Long time no hear*) і навіть жаргонізмів. Вище вже наводився ряд відповідних прикладів, які свідчать про те, що приватне листування досить близьке за лінгвістичними особливостями до усного мовлення.

Але жанр приватного листування, як і офіційного, ділового листування, розподіляється на більш дрібні жанри. Нажаль, ще не було проведено спеціальних досліджень, орієнтованих на виділення тих жанрів приватного листування, яким потрібно навчати у ВНЗ. Але визначити ці жанри можливо, якщо взяти за основу ті з них, яким навчають у більшості підручників, виданих у англomовних країнах [3; 5; 6; 7]. До цих жанрів відносяться:

1. Неофіційні листи-запрошення (наприклад, запрошення приїхати до країни та міста того, хто пише, та зупинитися у нього вдома, запрошення взяти участь у якійсь урочистій події приватного характеру – весіллі, ювілеї – і тому подібне);

2. Листи-відповіді на запрошення (неофіційні – див. попередній пункт);

3. Листи-обміну новинами (про себе, членів родини, спільних знайомих, події тощо);

4. Листи-вибачення (неофіційне вибачення – найчастіше за довге мовчання з поясненням його причин; у цьому випадку вибачення зазвичай сполучається з іншим жанром листа, наприклад, з листом-обміном новинами);

5. Поштові картки, інколи листи, з поздоровленнями, привітаннями тощо.

6. Листи-подяки (неофіційна подяка, наприклад, після гостювання у домі адресату, після званого обіду, після проведеного разом часу, подяки за поздоровлення тощо);

7. Листи-прохання дати пораду;
8. Листи з відповіддю на прохання дати пораду та наданням поради;
9. Листи з проханням надати допомогу в вирішенні того чи іншого питання;
10. Листи з відповіддю на прохання надати допомогу в вирішенні того чи іншого питання.

Переліченими жанрами приватного листування можна обмежитися, навчаючи англomовного письма у ВНЗ.

Але навчаючи англomовного листування взагалі, слід пам'ятати, що в останні десятиріччя виник новий, і тепер широкоживаний, його жанр зі своїми особливостями. Це листування через Інтернет, тобто електронна пошта. Про те, що електронна пошта – це особливий жанр зі своїми закономірностями свідчить хоча б факт появи в останні часи окремих підручників для навчання листування через електронну пошту [4]. Її майже необмежене поширення у ХХІ сторіччі робить навчання такого листування обов'язковим для включення у програму курсів англійської мови у ВНЗ.

Що стосується жанрів електронного листування, яким слід навчати студентів ВНЗ, то це повинні бути ті ж самі жанри ділового та приватного листування, що й у навчанні їх паперових варіантів. Але при цьому потрібно взяти до уваги, що за ознаками стилю та тими лінгвістичними ознаками, які витікають зі стильових особливостей, електронне ділове та приватне листування відрізняється від паперового. Наприклад, стиль електронного ділового листа відрізняється від паперового письма того ж жанру меншою мірою формальності, більшим наближенням до нейтрального стилю. Наприклад (перші три приклади взяті з [4, с. 19, 20]):

У паперовому діловому листі:

1. *Could you give me some information about ...*
2. *If I can be of any further assistance, please do not hesitate to contact me.*
3. *Tomorrow we will have the pleasure to welcome Mr Bianchi from Ferrara Textiles as a visitor to our company.*
4. *Yours sincerely,
Yours faithfully,*

В електронному діловому листі:

1. *I'd like to know a little more about ...*
2. *Please contact me if there are any problems.*
3. *Mr Bianchi of Ferrara Textiles will be looking around the company tomorrow ...*
4. *Sincerely,
Kind regards,
Best regards,*

Крім того, електронне ділове листування відрізняється значно більшою мірою *стислості* ніж паперове ділове листування (в тому числі за рахунок випадіння деяких обов'язкових для паперового листування елементів: дати відправлення, яка визначається комп'ютером, адреси відправника та одержувача, оскільки електронні адреси також визначаються автоматично, тощо). Стислість особливо цінується, оскільки електронна пошта розглядається як найбільш оперативний засіб листування, де повідомлення та відповіді на них повинні набиратися та відправлятися у найкоротший можливий термін. Це дуже впливає на стиль, побудову висловлювань, добір мовних форм, що використовуються, дає можливість включення до текстів повідомлень багатьох скорочень, неприйнятних для паперового ділового листування.

Якщо розглядати приватне електронне листування з точки зору його стильових та мовних відмінностей від паперового аналогу, то тут слід відзначити, що:

1. Електронне приватне листування характеризується ще більшою неформальністю стилю ніж паперовий варіант;
2. Це, зокрема, проявляється у значно більшій кількості скорочень та використанні таких скорочень та акронімів, які є зовсім неприйнятними у паперовому приватному листуванні, наприклад: *BTW (by the way), asap (as soon as possible)* та інших;
3. Характерною рисою приватних електронних повідомлень є використання скорочень-символів, які ніколи не вживаються у будь-якому з видів письма на паперових носіях, наприклад: *4U (for you), ☺ (позначка, що те, що написано, є жартом);*

4. Характерним є й деяка недбайливість у написанні, коли орфографічні та граматичні помилки вважаються припустимими внаслідок того, що *оперативність* (можливість швидко написати необхідне повідомлення) розглядається як найважливіша якість та перевага електронного приватного листування.

Взагалі, навчаючи електронного листування, потрібно спиратися на так званий *netiquette*, тобто етикет спілкування через електронну пошту, який до деякої міри регулює й те, які стильові та мовні засоби припустимо використовувати.

Що стосується інших жанрів писемних документів англійською мовою, які було б доцільним включити до програми навчання письма у ВНЗ, то до їх складу перш за все раціональним було б додати *анотації та реферати (summaries and abstracts)*. Це пов'язане з тим, що в своїй професійній діяльності фахівцям може неодноразово знадобитися:

1) писати англійською мовою анотації та реферати власних дисертацій, статей та інших робіт для їх публікації не тільки за кордоном, але й в Україні, оскільки це обумовлюється існуючими вимогами;

2) анотувати та реферувати англійськомовну професійну літературу для власного використання та використання іншими фахівцями-колегами.

Близькими до рефератів за жанровими особливостями є *тези доповідей*, писати які англійською мовою також необхідно навчати студентів, щоб вони мали можливість брати участь у професійних конференціях за кордоном.

Наступним жанром є жанр *конспекту (лекції або доповіді)*. Такі конспекти пишуться тільки для власних потреб і необхідно навчати написання них англійською мовою, оскільки майбутні фахівці, перебуваючи на професійних семінарах, конференціях за кордоном повинні бути в змозі конспектувати ті лекції та доповіді, які вони будуть прослуховувати. Крім того, відповідні навички та вміння актуальні і під час навчання в університеті, тому що зарубіжні фахівці все частіше запрошуються для читання лекцій студентам українських університетів і їх лекції, як правило, читаються англійською мовою.

Нарешті, останнім жанром, актуальним здебільшого для студентів технічних ВНЗ, є жанр *інструкцій* (перш за все технічних інструкцій), що стосуються користування різним обладнанням, приборами, приладами. Звичайно йдеться не про великі за розміром та складні інструкції і тим більше не про опис та аналіз функціонування складного технічного обладнання. У технічному ВНЗ, зважаючи на невеликий обсяг навчального часу, навряд чи можливо розраховувати на те, що студенти зможуть навчитися писати такі складні та розгорнуті технічні документи чужоземною мовою. Але варто закласти основи відповідних навичок та вмінь хоча б на матеріалі невеличких та простіших інструкцій, щоб створити базу для подальшого цілеспрямованого «донавчання». Необхідно також відзначити, що жанр *інструкцій* перетинається з таким жанром як жанр опису *процесів* в академічних есе, тобто есе цього жанру є також потрібними для навчання у технічному ВНЗ.

Наведена в цій статті номенклатура жанрів письма англійською мовою, яких потрібно навчати в українських ВНЗ, звичайно не розкриває і не може розкрити всіх особливостей стилю (а тим більше мовних особливостей) писемних документів, які пишуться в тому чи іншому жанрі. Жанр належить до сфери соціолінгвістики не в меншій мірі ніж до сфери лінгвістики. Але саме жанр визначає особливості стилю та мови кожного конкретного писемного тексту. Тому, якщо автори підручників, посібників та й викладачі взагалі будуть спиратися на наведену номенклатуру жанрів, то проаналізувавши типові англійськомовні автентичні писемні тексти цих жанрів, вони отримують повну інформацію про їх типові стильові та мовні (тобто суто лінгвістичні) особливості. А це, в свою чергу, продемонструє, чого потрібно навчати студентів з лінгвістичної точки зору, тобто надасть лінгвістичний матеріал для створення відповідної методики. Останнє може розглядатися як *висновок* з усього сказаного в цій статті і як *перспектива* для проведення подальших досліджень.

ЛІТЕРАТУРА

1. Тарнопольський О.Б. Writing Academically (Писати академічно): Посібник для навчання академічного письма англійською мовою студентів вищих мовних навчальних закладів / О.Б. Тарнопольський, С.П. Кожушко, М.В. Рудакова. – К.: Фірма «ІНКОС», 2006. – 228 с

2. Яхонтова Т.В. Основи англомовного наукового письма: Навчальний посібник для студентів, аспірантів і науковців / Т.В. Яхонтова. – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2002. – 220 с.
3. Bell J. First Certificate expert. Coursebook / J. Bell, R. Gower. – Harlow, Essex: Longman, 2003. – 225 p.
4. Emmerson P. Email English / P. Emmerson. – Oxford: Macmillan Education, 2004. – 96 p.
5. Evans V. Upstream intermediate B2. Student's Book / V. Evans, J. Dooley. – Newbury, Berkshire: Express Publishing, 2002. – 222 p.
6. O'Connell S. Focus on First Certificate / S. O'Connell. – Harlow, Essex: Addison Wesley Longman Limited, 1997. – 271 p.
7. O'Connell S. Focus on Advanced English C.A.E. Revised and updated / S. O'Connell. – Harlow, Essex: Addison Wesley Longman Limited, 1999. – 241 p.
8. Storozhuk S. Computer-aided teaching of business correspondence in English in Ukraine / S. Storozhuk. //Business Issues. – 2004. – Issue 2. – P. 14-17.
9. Swales J. Genre analysis: English in academic and research settings / J. Swales. – Cambridge: Cambridge University Press, 1990. – 260 p.

І. З. Терсіна,
кандидат філологічних наук, доцент
Інституту міжнародних відносин,
Київський національний університет імені Тараса Шевченка

КОГНІТИВНИЙ АСПЕКТ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ МОВОТВОРЧОСТІ ДЖОАН РОЛІНГ

Актуальним і важливим у риторичі мовознавства початку нового століття є акцент на лінгвістичні дослідження мовних одиниць в когнітивно-комунікативній системі координат з позиції функціонування мови в осягненні людиною світу та ідіолістичних характеристик творених нею текстів.

Мова постійно знаходиться в стані динаміки, активні процеси, зміни у ній не згасають. У англомовній літературі з'явилася нова генерація письменників, які по-новому використовують можливості мови, особливо у сполучуваності слів, тому відкриваються нові перспективи для вивчення індивідуально-авторських новотворів, у тому числі і словосполучень. Прикметним є мовотворчість англійської письменниці Джоан Кетлінг Ролінг (1965), автора всесвітньовідомої серії романів про хлопчика-чарівника Гаррі Поттера. Починаючи з 90-их років минулого століття, ця серія, із закладеними в ній основними концептуальними ідеями Добра і Зла, стала літературним феноменом сучасної культури.

Серед мовних одиниць, які вживаються у творах Дж. Ролінг, привертають увагу прикметникові словосполучення, які можуть слугувати засобом вивчення індивідуально-авторського стилю, при цьому ідіолектні особливості їх використання виявляють риси ідіостилю письменниці.

Прикметникові словосполучення англійської мови належать до кола загальної проблематики синтаксису, дослідженої у фундаментальних працях В.М. Ярцевої, О.С. Ахманової, Ц.С. Горелик, В.І. Перебийніс, О.С. Мікоян, А.М. Приходька, С.Г. Тер-Мінасової. Окремого дослідження про лінгвокогнітивні особливості прикметникових словосполучень та їх роль у творенні авторського ідіостилю немає, що умотивовує вибір об'єкту нашого дослідження: когнітивно-комунікативні особливості прикметникових словосполучень, які вживаються у творах Дж. Ролінг про Гаррі Поттера.

Наявність досить великої кількості тематичних підгруп прикметникових словосполучень у поттеріані зумовлена, насамперед, завданням жанру, а саме необхідністю використання прикметника і прикметникових конструкцій для характеризувannya концептів навколишнього світу. Як влучно зазначає І.І.Креліх, «ціннісною предметністю володіє буквально все, що стає компонентом практичної діяльності людини – природні речі, явища дійсності, процеси, дії, об'єкти, що повинно знаходити і, безумовно, знаходить своє відображення у